

Teologie zakladatelů baptizmu

Není pochyb o tom, že otázka původu baptistů byla v některých baptistických kruzích sporným bodem. Diskuse byla zejména o tom, která skupina byla pro moderní novokřtěnce důležitější: Anabaptisté, John Smyth nebo partikulární baptisté z počátku 17. století.

Někteří se chtějí zaměřit jen na jednu z těchto skupin na úkor ostatních, jiní podporují myšlenku, že všechny tyto skupiny stály u kolébky baptizmu.

Podle většiny historiků je John Smyth prvním baptistou. Formálně anglikánský kněz John Smyth se přesvědčil, že Bible je jediným dostatečným vodítkem k poznání Boha a přijal arminiánské pohledy na spasení a pouze na křest věřících. Na konci svého života se pokusil přestoupit k mennonitům, ale byl mu odepřen vstup a zemřel v roce 1611, aniž by byl přijat do tohoto společenství.

Jeho přítel Thomas Helwys, který teologicky následoval Smytha, se z Amsterdamu s dalšími uprchlíky vrátil do Anglie a založil první baptistický sbor v Londýně.

Smyth a Helwys byli velmi ovlivněni anabaptisty v Holandsku, zejména těmi z mennonitského tábora. To lze vidět v jejich arminiánské soteriologii, odmítnutí křtu dítěte a odmítání svátostí. Ze Smythova-Helwysova sboru v Londýně se po celé Anglii začali šířit arminiánští baptisté (nazývaní generální baptisté), protože se přihlásili k „obecnému“ nebo „univerzálnímu“ pohledu na milost odpuštění).

Někteří badatelé uvádějí, že po nich povstala v Londýně další skupina baptistů. Několik let poté, co Smyth založil svůj baptistický sbor v Holandsku, vzniklo v londýnské čtvrti Horselydown nezávislé

shromáždění baptistů, kteří vyznávali kalvinistickou soteriologii. Původ tohoto sboru není historikům dobře znám.

Jejich vliv lze pociťovat v baptistickém vyznání z roku 1689 a také v přítomnosti kalvinistické teologie mezi americkými baptistickými sbory.

Z tohoto teologického směru vyšli partikulární baptisté, např. Benjamin Keach, John Gill a v závěru svého života Charles Spurgeon.

Na teologii počátků baptizmu tedy měly zřejmě vliv tři směry: Anabaptisté prostřednictvím Smytha a Helwyse, vývoj mainstreamového nonkonformního baptistického myšlení po Smythu a Helwysovi, a reformované baptistické shromáždění v Horselydownu. Z nich se baptistické hnutí časem rozdělilo na generální a partikulární baptisty.

Být baptistou samozřejmě neznamená přijmout jakýsi druh *“baptistické apoštolské posloupnosti”*, ale držet se baptistických principů a baptistických zásad, založených na biblickém svědectví. Tomu věřili baptisté v každé době.

Prameny

- Crosby, Thomas: *The History of the English Baptists* (4. díl)
- McBeth, H. Leon: *The B&H Baptist History Collection*, Logos.com

[Štěpán Křivánek](#)

Článek je součástí [Baptistické encyklopedie](#) a je průběžně doplňován a aktualizován.

Poslední aktualizace 22. 8. 2020